

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Diarienummer Ju2025/01117

Remissyttrande över SOU 2025:52 – Stärkt insyn i politiska processer

Sveriges Tidskrifter är landets största branschorganisation inom medieområdet och representerar cirka 350 tryckta och digitala konsument-, fack-, organisations- och kulturtidskrifter. Tidskriftsbranschen omsätter årligen omkring 6,6 miljarder kronor, varav Sveriges Tidskrifters medlemmar står för cirka två tredjedelar.

Vi noterar att Sveriges Tidskrifter inte finns med bland de formellt inbjudna remissinstanserna, trots att utredningen direkt berör många av våra medlemmar – inte minst de som bedriver fördjupad samhällsjournalistik. Mot denna bakgrund, och i enlighet med vårt ansvar gentemot medlemmarna, lämnar vi härmed följande yttrande.

Allmänt

Vi delar uppfattningen att öppenhet och transparens är grundläggande för demokratin. Sverige har en lång tradition av offentlighetsprincipen, och det är positivt att stärka insynen i det politiska beslutsfattandet för att upprätthålla förtroendet och motverka otillbörlig påverkan.

Samtidigt måste en reglering av denna typ balanseras mot de grundläggande fri- och rättigheter som yttrande- och informationsfriheten. För tidskriftssektorn, som rymmer en mångfald av publicistiska röster och inriktningar, är det särskilt viktigt att lagstiftning inte riskerar att inskränka det fria journalistiska arbetet eller skapa en osäkerhet kring vilka kontakter som faller inom ramen för journalistik.

Den föreslagna lagen

Sveriges Tidskrifter är kritiska till delar av den föreslagna lagen.

Att utredningen menar att journalistiska kontakter med politiska beslutsfattare självklart faller utanför lagens tillämpningsområde är bra. Men vi menar, liksom TU, att detta bör framgå tydligt i lagtexten. För tydlighetens skull och för att undvika tvekan bör det finnas en uttrycklig bestämmelse som skyddar journalistiken från att omfattas av rapporteringsskyldigheten.

Vi ställer oss också tveksamma till att ansvaret för rapportering ska ligga på de aktörer som söker påverka. Enligt vår mening ligger det närmare till hands att det är beslutsfattarna själva som ansvarar för att dokumentera sina kontakter, i linje med hur det fungerar inom EU:s institutioner. Den föreslagna modellen riskerar annars att skapa en orimlig administrativ börda för organisationer och enskilda – något som kan slå särskilt hårt mot mindre aktörer och ideella organisationer, som också spelar en viktig roll i samhällsdebatten.

Slutsats

Sveriges Tidskrifter är i grunden positiva till införandet av ett transparensregister, men anser att utformningen behöver göras på ett sätt som:

- tydligt värnar yttrande- och informationsfriheten,
- uttryckligen undantar journalistik från tillämpningsområdet, och
- lägger ansvaret för dokumentation på de politiska beslutsfattarna, inte på medborgare, organisationer eller medier.

Vi avstyrker därför förslaget i sin nuvarande form och förespråkar istället en modell som tar inspiration från EU:s öppenhetsregister.

Stockholm den 26 september 2025

Sveriges Tidskrifter
Kerstin Neld, VD

Tobias Ertell, Jurist